UUTISET

Osuustoiminnan ytimessä olevat arvot ovat jääneet ainakin joskus vähemmälle huomiolle. **PTT-KATSAUS**

Suomalainen ruoka erottuu entistäkin puhtaampana

Suomalainen ruoka todettiin vuoden 2010 vertailussa vähiten torjunta-aineiden jäämiä sisältäväksi Euroopassa ja vuoden 2011 tulosten mukaan tilanne on sen jälkeen edelleen parantunut. Evira suosittelee syömään kotimaista tai ainakin EU:ssa tuotettua ruokaa, jos jäämiä halutaan välttää.

Evira julkaisi maanantaina elintarvikkeiden kasvinsuojeluaineiden jäämävalvonnan tulokset vuodelta 2011. Suomen tiedot saatiin nyt ja koko EU:n kooste tulee myöhemmin.

Vuonna 2011 tutkittiin yli 310 eri kasvinsuojeluaineen jäämiä yli 2 000 elintarvikkeesta. Valtaosa näytteistä oli tuoreita hedelmiä ja kasviksia, viljaa ja prosessoituja elintarvikkeita.

Kasvinsuojeluaineiden jäämiä esiintyi elintarvikkeissa aiempia vuosia vähemmän. Toisaalta näytteissä havaittiin edellisvuosien tapaan useiden aineiden jäämiä samanaikaisesti.

”Noin puolet tutkituista tuotteista sisälsi yhden tai useamman kasvinsuojeluaineen jäämiä. Pitoisuudet olivat kuitenkin lähes aina matalia”, toteaa ylitarkastaja **Tomi Kekki** Elintarviketurvallisuusvirasto Evirasta.

Kaukaa tulleissa eniten

Tuotteista oli määräysten mukaisia 98,7 prosenttia. Määräysten vastaisista tuotteista noin 64 prosenttia oli EU:n ulkopuolelta tuotuja elintarvikkeita ja loput olivat peräisin EU:sta.

Haaviin jäi kiinalaisia, malesialaisia, thaimaalaisia, intialaisia, israelilaisia ja kolumbialaisia tuotteita kuten riisiä, basilikaa, rooiboksen lehtiä ja brasilian pähkinöitä. Kaikki Kreikasta tulleet viinin lehdet sisälsivät liikaa jäämiä.

Yhdestä kotimaisesta omenasta löydettiin liikaa torjunta-ainetta, mutta sekin läpäisi seulan, kun otetaan huomioon mittauksiin liittyvä epävarmuus. Kolmessa tutkitussa kotimaisessa näytteessä oli lisäksi merkkejä torjunta-aineesta, jota ei ole lupa käyttää kyseisellä kasvilla.

Jäämiä on etenkin tuontiruuassa. Maahan tuoduista elintarvikkeista jäämiä havaittiin yli puolessa tuotteista, eniten EU:n ulkopuolelta tulleissa. Kotimaassa tuotetuista jäämiä löydettiin havaittavassa määrin joka kolmannesta tutkitusta näytteestä.

Vaikka valtaosa havaituista kasvinsuojeluaineiden jäämistä alitti hyväksymisrajan, osa näytteistä sisälsi samanaikaisesti useiden eri aineiden jäämiä.

EU:ssa sallittujen tehoaineiden määrä on vähentynyt, mutta useita eri tehoaineita sisältäviä yhdistelmävalmisteita on tullut markkinoille aiempaa enemmän, Kekki sanoo.

Viinin lehdessä 27 ainetta

Yli kymmenen torjunta-aineen jäämiä löydettiin goji-marjoista, viinin lehdistä, mansikoista ja kuivatuista ruohosipuleista. Kreikasta tulleesta viinin lehdestä löydettiin jäämiä peräti 27 erilaisesta torjunta-aineesta.

Ihmisten kokonaisaltistumista kasvinsuojeluainejäämille selvitettiin Suomessa kaksi vuotta sitten, jolloin todettiin, ettei terveyshaittaa ole, kun arvioidaan koko kansan tilannetta.

Jos kuluttaja haluaa välttää kasvinsuojeluaineiden saantia, on suositeltavaa suosia kotimaisia ja ainakin EU:ssa viljeltyjä tuotteita, Kekki sanoo.

Kotimaiset luomutuotteet saivat puhtaat paperit, mutta tuontiluomu ei yltänyt samaan. Lähes joka kymmenennessä luomutuotteessa oli havaittavassa määrin torjunta-aineiden jäämiä, mutta määrät alittivat aina tavanomaiselle ruualle asetetut rajat.

Tutkimukseen osui kuusi luomuviiniä, josta kahdesta löydettiin torjunta-aineen jäämiä.

VEIKKO NIITTYMAA

Raportti on luettavissa Eviran nettisivuilla: www.evira.fi. Samalta sivulta löytyy Euroopan ruokaturvallisuusviraston, Esfan, kokoama yhteenvetoraportti Suomen kasvinsuojeluainejäämien valvontatuloksista.

JAANA KANKAANPÄÄ

Jäämiä karttava syö kotimaista tai ainakin EU:ssa tuotettua ruokaa.

Suomen osuuskunnat yhtiöittivät eturintamassa

Suomi on yksi Euroopan osuustoiminnallisimpia maita. Tuottajaomisteisten yritysten markkinaosuudet ovat suuria etenkin maito- ja lihasektoreilla.

Suomalaiset tuottajaosuuskunnat yhtiöittivät yritystoimintojaan jo 1980-luvun lopulla. Yhtenä syynä oli kerätä rahaa jäsenkunnan ulkopuolelta ja jopa turvata näin toiminnan jatkuvuus.

Nyt myös Euroopassa osuuskunnat ovat siirtämässä toimintojaan ainakin osittain osakeyhtiöiden hoidettaviksi, käy ilmi PTT-katsauksesta 1/2013.

Osakeyhtiöiden voitot Suomeen

Katsauksen mukaan kotimainen kuluttaja- ja tuottajaosuustoiminta toimivat lähtökohtaisesti samojen markkinalainalaisuuksien mukaan kuin mitkä tahansa muut yritykset.

Yritysten kasvu, talouden rakenteen muutokset ja voimakas kansainvälistyminen ovat johtaneet siihen, että liiketoimintaa on pitänyt kehittää markkinoiden ehdoilla.

Tuottajaosuuskuntien päärooli on toimia omistajina. Tämä vaikuttaa myös liiketoiminnan voitonjakoon. Osuustoiminnassa voitot käytetään jäsenten eduksi. Pörssilistatuissa osakeyhtiöissä voitonjaossa täytyy huomioida lisäksi sijoittajat.

Kuluttajaosuustoiminnassa varsinainen toiminta on edelleen osuuskuntien käsissä. Niiden kansainvälistyminen on kuitenkin hoidettu ensisijassa osakeyhtiöiden kautta.

Tätä perusteellaan sillä, että ulkomaantoimintojen omistus saadaan pidettyä Suomessa ja ulkomailla liiketoimintaa hoitavien osakeyhtiöiden voitot kotiutettua Suomeen.

Osuustoiminnan arvot jääneet taustalle

Osuustoiminnan ytimessä olevat arvot ovat jääneet ainakin joskus vähemmälle huomiolle, katsauksessa todetaan. Toisaalta kotimaiset osuuskuntataustaiset yritykset ovat pystyneet kehittämään toimintaansa siten, että ne pärjäävät markkinoilla suhteellisen hyvin.

Markkinoiden muutoksen seurauksena osuuskuntien pääoman tarve kasvaa koko ajan. Maatalouden rakennemuutoksen seurauksena pelkästään jäsenrahoituksella kasvaminen ei kuitenkaan ole katsauksen mukaan enää mahdollista.

”Samaan aikaan näyttää kuitenkin siltä, että kotimaiset pörssilistatut lihatalot ovat katoamassa sijoitusrahastojen tutkasta.”

MT

Osuustoiminta liiketoimintana, PTT-katsaus 1/2013

KIMMO HAIMI

Makeisten valmisteveroa on perusteltu tuotteiden terveysvaikutuksilla, mutta ETL:n mukaan perustelu ei kestä lähempää tarkastelua.

Elintarviketeollisuusliitto kantelee makeisverosta komissiolle

Elintarviketeollisuusliitto ETL jättää Euroopan komissiolle kantelun makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta. ETL:n mukaan valmisteverotus vääristää kilpailua.

Valmisteveroa on perusteltu tuotteiden terveysvaikutuksilla, mutta ETL:n mukaan perustelu ei kestä lähempää tarkastelua. Käytännössä tuotteita verotetaan niiden tullinimikkeiden mukaan, jolloin ravitsemuksellisesti samankaltaisia tuotteita voidaan verottaa eri tavalla.

Esimerkiksi Mars-suklaapatukasta valmistajan on maksettava veroa, Twix-patukasta ei, koska jälkimmäinen luetaan suklaakeksipatukoihin.

”Kyseessä on fiskaalivero, jonka ainoa tarkoitus on kerätä rahaa valtion kassaan”, kommentoi ETL:n toimitusjohtaja **Heikki Juutinen**.

”Uhka kotimaisuudelle”

Juutisen mukaan vero antaa kilpailuedun ulkomaisille tuotteille, koska sen haitat kohdistuvat valmistajan sijasta maahantuojaan.

Fazer Brandsin Suomen yksikön toimitusjohtajan **Tom Lindbladin** mukaan ilman vahvaa asemaa kotimarkkinoilla yritykset eivät pysty investoimaan vientiinkään.

”Silloin myös raaka-aineilta, kuten kotimaiselta maidolta, viljalta ja marjoilta, häviää markkinat”, Juutinen lisää. Hän muistuttaa, että suklaa ja makeiset ovat merkittäviä vientituotteita Suomelle.

Valmisteveroa on kerätty vuoden 2011 alusta asti. Viime vuonna se toi valtiolle 200 miljoonaa euroa. Elokuun kehysriihessä asetettiin tavoitteeksi korottaa summa yli 300 miljoonaan.

Kuluttaja- ja kilpailuvirasto on aiemmin ilmoittanut pitävänsä makeisveroa kilpailun kannalta ongelmallisena.

KATJA SAHLSTEDT

Myyjän kerrottava kasvisten alkuperämaa

Tuoreiden hedelmien, marjojen ja vihannesten alkuperämaa on aina ilmoitettava, muistuttaa Elintarviketurvallisuusvirasto Evira.

Ilmoittaminen on tukkukauppiaan, välittäjän ja myyjän velvollisuus.

Evira kehottaa ostajia olemaan tarkkana, sillä taloudellisen hyödyn vuoksi ulkomaalaisia kasviksia saatetaan väittää suomalaisiksi.

Kun tuoreita marjoja, hedelmiä ja vihanneksia myydään irtotavarana, alkuperämaa pitää ilmoittaa myyntikyltissä. Alkuperämaa on se maa, jossa tuote on viljelty.

Merkintänä on oltava selkeästi Suomi tai suomalainen. Merkinnäksi ei riitä Suomen lippu, sirkkalehtimerkki tai kotimainen.

Pakattujen marjojen, hedelmien ja vihannesten alkuperämaa on merkittävä pakkauslaatikoihin ja kannella sujettuihin rasioihin.

Pakkaajan nimi ja osoite on ilmoitettava mansikoiden, omenoiden, salaattien, tomaattien, paprikoiden, päärynöiden, persikoiden ja nektariinien, sitrushedelmien, kiivien ja viinirypäleiden pakkauksissa.

Eviran mukaan selvyyden vuoksi myös muissa pakatuissa kasvistuotteissa on hyvä ilmoittaa pakkaaja

Myyntipaikalla pitää olla selkeästi esillä myyntipaikan haltijan nimi ja yhteystiedot.

Jos epäilet kasvisten alkuperää, ota yhteyttä oman kunnan elintarvikevalvontaviranomaiseen. Oikea henkilö on usein terveystarkastaja.

Evira ja elykeskukset tarkastavat pistokoeluontoisesti, että kasviksista annetaan tarvittavat tiedot ja että laatu vastaa kaupan pitämisen vaatimuksia.

MAIJA ALA-SIURUA

”Kotimainen” ei kelpaa merkinnäksi, suomalainen kyllä.

RAISIO

YARA

LANNOITEKAUSI ALKAA NYT!

Tilaa lannoitteet Raisioagrosta; myynnissä Yaran monipuolinen valikoima.
Kiiruhda verkkokauppaan tai kysy lisää asiakkuusvastaaviltasi. Toimi heti!

www.raisioagro.com • shop.raisioagro.com
Rehut, viljat, tuotantopanokset ja -tarvikkeet.

RAISIO agro